

2015-06-08

YTTRANDE

Dnr: N2015/2421/IF

Näringsdepartementet
Departementsrådet Jon Simonsson
103 33 Stockholm

Svenska Uppfinnareföreningens remissyttrande över "Ökat värdeskapande ur immateriella tillgångar" SOU 2015:16

N2015-2421-IF, Ökat värdeskapande ur immateriella tillgångar.

Svenska Uppfinnareföreningen delar i stor utsträckning utredningens utgångspunkter och synsätt beträffande hur immateriella tillgångar och betydelsen och värderingen av dessa i ett nationellt innovativt system måste beaktas. Som utredningen nämner rankas Sverige högt som innovationsnation.

Antalet patentansökningar till PRV har dock minskat under de senaste tio åren. Det gäller såväl nationella ansökningar som PCT ansökningar. PRV bedömer att nedgången beror på ökad internationalisering samt ändrade beteenden och strategier hos sökande.

Det är oomstritt att innovationer och småföretag har avgörande betydelse för utveckling och jobbskapande i Sverige. En kritisk faktor för unga tillväxtföretag är finansieringen av utvecklingsfasen. Omfattande samhällseliga insatser görs för att lösa dessa företags finansieringsproblem men även nya åtgärder krävs för att förbättra förutsättningarna för att innovationerna ska överleva utvecklingsfasen. Förstärkt kompetens avseende rättsskyddet för innovationer behövs också och utredningen föreslår utbyggda sådana åtgärder.

Bland svenska små och medelstora företag med patenterfarenhet råder en utbredd uppfattning att patent inte fungerar för dem. Det gäller i än högre grad för enskilda uppfinnare och riktigt små företag. Statistik från Världsbanken pekar på att företag yngre än fem år bara står för 8 procent av svenska patentansökningar, vilket kan jämföras med att motsvarande siffra för Finland är 23 procent. Av EPOs patentansökningar kom 30 procent från SMF och enskilda uppfinnare under 2014.

Svenska Uppfinnareföreningen som arbetar med enskilda uppfinnare och små företag möter dagligen på problem som dessa kategorier har både vad gäller att söka och upprätthålla patent - kostnadssidan - och att skydda och försvara sina patent - rättssidan.

I ett nationellt innovativt system måste patentsystemet kunna fylla sin uppgift även mot uppfinnare och små företagare och ge det skydd som krävs i dagens globala affärsvärld. Det är viktigt att det får sådan utformning att det även attraherar enskilda uppfinnare och småföretag.

Att analysera patentsystemets funktion för unga tillväxtföretag har inte ingått i utredningens uppdrag. Det kräver en mer omfattande kartläggning och en annan inriktning. Representativ kunskap om unga tillväxtföretags utnyttjande och erfarenheter av patentsystemet saknas men är en nödvändig utgångspunkt för att bedöma behövliga och möjliga systemförändringar. Principerna för patentsystemets finansiering är centrala men även andra delar av patentsystemet är viktiga, såsom en processordning för patenttvister som i praktiken är tillgänglig även för enskilda uppfinnare och småföretag. Sådana systemförändringar kan inriktas på rent svenska förhållanden men mer djupgående förändringar måste analyseras och övervägas i ett internationellt perspektiv.

För att de samhälleliga innovationspolitiska insatserna ska ge eftersträvat resultat behövs därför en bred utredning av behovet av och möjligheterna att förbättra patentsystemets innovationsfrämjande roll så att patent i praktiken kan utnyttjas i högre utsträckning av unga tillväxtföretag. Svenska Uppfinnareföreningen ser därför positivt på utredningens förslag om att inrätta ett Programråd för forskningsfrågor med syfte att kunskapsutvecklingen kring sambandet mellan immateriella tillgångar, innovationer och ekonomisk tillväxt ökar.

Övergripande utgångspunkter för Svenska Uppfinnareföreningens specifika synpunkter.

En utgångspunkt för Svenska Uppfinnareföreningen är att det behövs ett nationellt svenskt patentverk med god kompetens för att kunna ge relevant service till SME och enskilda uppfinnare.

En andra utgångspunkt är att det behövs en anpassning av patentsystemet så att SME och enskilda uppfinnare kan nyttja patent på ett rimligt sätt.

Specifika synpunkter

8.1.1 Bör PRV fokusera på kärnverksamheten eller utveckla en rådgivande roll

Svenska Uppfinnareföreningen delar i likhet med Företagarna utredningens förslag att PRV inte bör ges i uppdrag att ta en rådgivande roll eller utveckla en bredare affärsmässig kompetens. Det är viktigt att särskilja myndighetsfunktioner och konsultroller och

Föreningen delar utredningens uppfattning att PRVs viktigaste roll i innovationssystemet är dess kärnverksamhet att tillhandahålla hög kvalitet i granskningen av immateriella rättigheter och serviceåtaganden i samband därmed.

8.1.2 Är det viktigt för Sverige att PRV kan behålla sin PCT status

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens uppfattning att det är angeläget att PRVs verksamhetsvolym förblir sådan att PCT statusen blir kvar även om det på sikt kan komma att påverka finansieringen av PRV. Det är enligt Svenska Uppfinnareföreningen viktigt att Sverige har en väl fungerande patentmyndighet med PCT-status.

8.2 Utredningens målbild

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens beskrivning av målbilden. Föreningen menar dock att den kan förtydligas och att förutsättningarna att den ska uppfyllas förstärks av att en nationell IP- strategi formuleras, vari många av utredningens förslag kan inrymmas.

8.3 Inrätta ett råd för immateriella tillgångar

Svenska Uppfinnareföreningen delar Företagarnas syn att det är ett bra förslag att inrätta ett forum för erfarenhetsutbyte och dialog inom dessa frågor, särskilt med hänsyn till den internationella utvecklingen inom immaterialrätten. Föreningen delar också Företagarnas uppfattning om att rådet bör ha en mer fristående ställning än att sortera under PRV. Rådet bör ha en bred representation från olika intressenter kring dessa frågor, inte minst från SME och uppfinnare.

8.4 Förstärk kunskapsutvecklingen om sambandet mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt.

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens förslag och behovet av ett sådant programråd.

8.6 Förläng Vinnovas uppdrag att finansiellt stödja hanteringen av immateriella tillgångar

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens förslag till fortsättning på Vinnovas uppdrag att finansiellt stödja hanteringen av immateriella tillgångar hos små och medelstora företag med syftet att öka deras konkurrenskraft.

Svenska Uppfinnareföreningen ser dessutom ett stort behov av att kunna stödja den enskilde uppfinnarens och de små företagens möjligheter att skydda och försvara sina immateriella tillgångar. Det kan exvis ske genom en försäkringslösning och föreningen föreslår att Vinnova får i uppdrag att initiera en utredning för att på nytt se över en sådan lösning. Svenska Uppfinnareföreningen har unikt lång erfarenhet från detta.

Utredningen föreslår vidare att förlängning av uppdraget till Vinnova bör bedrivas i samarbete med PRV. Svenska uppfinnareföreningen stöder det men ser det som angeläget att även föreningen får ingå i det samarbetet med tanke på den breda erfarenhet som föreningen har av uppfinnares och små företags särskilda behov i frågan om hur immateriella tillgångar bör hanteras i dessa sammanhang.

8.7 Förstärk PRVs verksamhet inom information – och kunskapsspridning

Svenska Uppfinnareföreningen delar i denna del utredningens förslag med betoning på vikten av att en myndighet inte ska konkurrera med privata aktörer inom områden där sådana finns. Svenska Uppfinnareföreningen ser sig också som en av de partners där samarbete med PRV ytterligare bör kunna utvecklas kring utbildnings- och informationsspridning till uppfinnare och små företag.

8.9 Ändra finansieringsform för PRV till anslagsfinansiering

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens förslag att den offentlighetsrättsliga delen av PRVs verksamhet bör förändras och framöver finansieras med anslag. I likhet med Företagarna finner Uppfinnareföreningen att det är särskilt angeläget i rådande läge när efterfrågan på PRVs granskningar sjunker och därmed även myndighetens intäkter. Införs inte anslagsfinansiering återstår endast avgiftshöjningar inom ramen för ett självfinansierat system vilket får negativa konsekvenser för uppfinnare och småföretag vad gäller möjligheten att söka och nyttja patent.

8.10 Höj avgifterna för patent

I utredningens uppdrag har även ingått att analysera hur avgiftssystemet för patent vid behov kan förändras för att svara mot avvägningen att avgifterna inte ska vara ett hinder för patentering samtidigt som avgiftsintäkterna ska motsvara kostnaderna för verksamheten. Det finns enligt utredningen ett behov av att förstärka resultatet för patentverksamheten och att förbättra kostnadstäckningsgraden för PRV:s arbete med granskning av nationella ansökningar. Utredningen föreslår att ansökningsavgifterna för nationella patent höjs från nuvarande 3 000 kronor till 5 000 kronor. Utredningen föreslår vidare att regeringen beslutar att höja de totala årsavgifterna för patent med 7 procent. Den nuvarande principen att

årsavgifterna ökar år från år föreslås behållas vilket innebär att den procentuella ökningen avser samtliga årsavgifter.

De föreslagna avgiftshöjningarna framstår som förhållandevis måttliga i sammanhanget. I ljuset av att det är en långsiktig satsning att söka patent ter sig den föreslagna avgiftsnivån för nationell patentansökan förhållandevis rimlig. Årsavgifterna har märkbar betydelse för PRV, eftersom intäkterna framför allt kommer från årsavgifter.

Av utredningen framgår vidare att PRVs intäkter av ansöknings- och årsavgifter för nationella patent 2013 endast täckte 28 procent av PRVs kostnader för granskningen av svenska patentansökningar och konstateras att det är årsavgifterna för i Sverige validerade europeiska patent som utgör den största intäktskällan för PRV. Granskningen av svenska patentansökningar är därmed avgiftsmässigt underfinansierad och underskottet täcks av framtida årsavgifter. Dessa årsavgifter, som delas lika mellan PRV och EPO, ska alltså både i huvudsak finansiera PRVs granskning av svenska patentansökningar och bidra till finansieringen av EPOs granskningsverksamhet. Den förändring som utredningen föreslår är att ansökningsavgifterna höjs med 67 % och årsavgifterna med 7 procent. Detta beräknas öka PRVs årliga intäkter med 4 respektive 11 Mkr och ändrar därmed inte beroendet av årsavgifterna för europeiska patent.

Alltför höga avgifter blir särskilt problematiska för små aktörer med begränsade ekonomiska resurser. Det handlar alltså om att nå en balans mellan dessa intressen.

UPP och konsekvenser för småföretag och uppfinnare.

Svenska Uppfinnareföreningen har tillsammans med Sveriges Ingenjörer i skrivelse till Regeringen påtalat risken med att kostnader vid införandet av "Unitary Patent" kan komma att drastiskt öka för uppfinnare och småföretag. Utformningen av det nya patentsystemet och dess kostnadskonsekvenser är särskilt viktiga för dessa kategorier. Det gäller framför allt storleken på årsavgifterna. De av EPO föreslagna årsavgifterna har en nivå och progressivitet som inte motsvaras av andra länders årsavgifter. Från uppfinnarnas och småföretagens utgångspunkt måste de europeiska avgifterna vara i paritet med övriga världen.

Den europeiska överenskommelse som träffas för "Unitary Patent" kan komma att få konsekvenser på finansieringen av PRV i de fall det visar sig att behov finns om att på nationell nivå diskutera rabatteringar av årsavgifter för uppfinnare och småföretag.

I beredningen av yttrandet har konsulten Torbjörn Larsson, Sound Around AB medverkat. Föredragande Kjell Jegefors.

Mats Olsson

Ordförande

Kjell Jegefors

Verkställande ledamot